

Päiväys
30.12.2025

Diaarinumero
900/03.04.04.04.20/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

30.12.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **6.1.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.12.2025 nro 1693/2025, valitus puutavaran uittoa koskevassa asiassa, koskien Uiton toimipaikkojen käyttötarkoituksen muuttamista, Nurmes.

Luvan hakijat

Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Perkaus Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **30.12.2025–5.2.2026**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **5.2.2026**.

30.12.2025

Dnro 900/03.04.04.04.20/2024

Asia Valitus puutavaran uittoa koskevassa asiassa

Valittajat [REDACTED] ja [REDACTED]

Luvan hakijat Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Perkaus Oy

Asian aikaisemmat vaiheet

Valituksenalaisen aluehallintoviraston päätöksen mukaan Itä-Suomen vesioikeus on päätöksellään 19.4.1984 nro 1/Ym III/84 kumonnut Pielisen 20.5.1913 vahvistetun ja 29.2.1940 muutetun uittosäännön ja vahvistanut uuden uittosäännön Pieliselle.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 12.6.1985 nro 2447 muuttanut vesioikeuden päätöstä Kannaslahden toimintapaikan osalta.

Vesiylioikeus on päätöksellään 27.11.1987 nro 126/1986 ratkaissut valitukset rahakorvausten osalta.

Päätös, josta valitetaan

Itä-Suomen aluehallintovirasto 29.5.2024 nro 49/2024

Aluehallintovirasto on antanut Järvi-Suomen uittoyhdistykselle ja Perkaus Oy:lle oikeuden käyttää Kannaslahden, Uimaharjun, Akkalansaaren, Lamperilan, Melaveden, Mustinlahden, Pöllänniemen, Säynetlahden ja Majalahden toimintapaikkoja myös puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten ja on lisännyt uittosääntöihin aluehallintoviraston päätöksessä ilmenevät määräykset.

Uittosääntöjen muuttamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä yleisille tai yksityisille eduille eikä uittovahinkoa.

Kannaslahden toimintapaikka

Aluehallintovirasto on lisännyt Itä-Suomen vesioikeuden 19.4.1984 antamaan päätökseen nro 1/Ym III/84, sellaisena kuin se on korkeimman hallinto-oikeuden 12.6.1985 päätöksellä nro 2447 tehdyin muutoksin koskien Pielisen uittosäännön vahvistamista, seuraavan määräyksen:

22 §

Kunnossapitäjällä on oikeus Kannaslahden uiton toimintapaikan käyttämiseen myös puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten.

Tällä määräyksellä oikeutettua toimintaa ei saa harjoittaa juhannusaaton ja 15.8. välisenä aikana. Toiminta on muutoin sallittua Kannaslahden toimintapaikalla arkipäivisin kello 7:00–18:00.

Muilta osin Itä-Suomen vesioikeuden 19.4.1984 antama päätös nro 1/Ym III/84 siihen korkeimman hallinto-oikeuden 12.6.1985 tekemin muutoksin jää siihen sisältyvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen edelleen voimaan ja sitä on noudatettava.

== ==

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja

Hakemus koskee uiton toimintapaikkojen käyttötarkoituksen muuttamista siten, että hakemuksen kohteena olevia uiton toimintapaikkoja voisi käyttää myös puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten.

Kannaslahden, Uimaharjun, Akkalansaaren, Lamperilan, Melaveden, Mustinlahden, Pöllänniemen, Säynetlahden ja Majalahden uiton toimintapaikkojen käyttötarkoituksen muuttaminen käsittämään uiton lisäksi myös puutavaran muu vesitse tapahtuva kuljettaminen on tarpeen saarimetsien puunkorjuun järjestämiseksi tarkoituksenmukaisesti. Olemassa olevat nippu-uittoa varten rakennetut rakenteet soveltuvat sellaisenaan puiden proomukuljetuksessa käytettäväksi. Toimintapaikkojen käyttötarkoituksen laajentaminen koskemaan myös muuta vesitse tapahtuvaa puun kuljettamista palvelee samoja metsätalouden tarpeita kuin uittokin.

Proomukuljetusmäärät ovat uittotoimintaan verrattuna vähäisemmät, joten myös proomukuljetuksista aiheutuvat melu- ja muut ympäristöhaitat jäävät uittotoimintaan verrattuna vähäisemmiksi.

Kannaslahden pudotuspaikka sijoittuu alueelle, jolla on voimassa 9.11.1990 vahvistettu kaupunginosia Hyvärilä 123 ja Ritoniemi 124 koskeva Nurmeksen asemakaava. Kaavassa Kannaslahden pudotuspaikka on osoitettu uiton toimipaikaksi merkinnällä L-1. Aluetta saa kaavamääräyksen mukaan käyttää puutavaranippujen pudotuspaikkana ja siihen liittyvänä puutavaran välivarastointialueena. Lisäksi kaavan erityisiä määräyksiä 1. kohta koskee uittotoimintaa. Määräyksen mukaan uittotoiminta on hoidettava niin, että ympäristölle, asutukselle ja muille toiminnoille ei aiheudu vältettävissä olevaa tai muutakaan haittaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että toiminta saadaan mahdollisimman meluttomaksi ja että puunkuorien, roskien ja

tuhohyönteisten kulkeutuminen hyvin estyy. Jälle ajettu puutavara on hinattava pois viipymättä vesistön avauduttua. Puutavaran pudotusta, josta aiheutuu meluhaittaa, ei saa suorittaa L-1 ja W-2 alueilla kesä-elokuussa lauantaisin ja sunnuntaisin eikä muina viikonpäivinä klo 22 ja 06 välisenä aikana. Alueella on muutoin noudatettava, mitä kulloinkin voimassa olevassa uittosäännössä on mainittu (viimeksi vahvistettu Itä-Suomen vesioikeudessa 19.4.1984 päätös nro 1/Ym III/84 ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 12.6.1985 päätös nro 2447/85).

Vesilain 3 luvun 5 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Nyt myönnettävä toimintapaikan käyttötarkoituksen muutos palvelee samoja metsätalouden tarpeita kuin uittokin. Tällä päätöksellä ei ole sallittu satama-, varikko- tai muuta alkuperäisestä uittosäännöstä poikkeavaa toimintaa. Proomukuljetuksessa puunkuorien ja roskien leviäminen vesistöön on hyvin vähäistä nippu-uittoon verrattuna ja kuljetuksen vaatima tila huomattavasti pienempi, mikä vähentää ympäristölle ja asutukselle aiheutuvaa haittaa. Näin ollen Kannaslahden toimintapaikan osalta käyttötarkoituksen muutos ei ole voimassa olevan asemakaavan vastainen.

Haitallisten vaikutusten vähentämiseksi on annettu toiminta-aikoja koskevat määräykset. Erityisesti Kannaslahden osalta on huomioitu ympärivuotisen ja loma-asutuksen sijoittuminen toimintapaikan läheisyyteen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan.

Perustelut

Aluehallintoviraston päätös on vesilain, maankäyttölain ja rakennuslain vastainen. Päätös on kumottava vesilain 1 luvun 1 §:n, 2 §:n, 3 luvun 4 §:n, 5 §:n ja maankäyttö ja rakennuslain 1 §:n, 5 §:n, 54 §:n ja 58 §:n vastaisena. Valittajat ovat viitanneet myös aluehallintoviraston päätökseen nro 48/2024 ja sen valmistelussa antamiinsa muistutuksiin koskien Pielisen uittosäännön tarkistamista Kannaslahden pudotuspaikan osalta.

Ainut oikeusvaikutteinen kaava Kannaslahdessa on maakuntakaava, jonka käsittelyn yhteydessä Järvi-Suomen Uittoyhdistys omassa kannanotossaan ilmoitti, ettei LS2-merkinnälle ole enää tarvetta Kannaslahdessa. Naapureiden kohtuuton meluhaitta on päätöksessä jätetty huomiotta ja ELY-keskuksen esittämää meluhaittaselvitystä ei ole vaadittu. Aluehallintoviraston päätöksen valvominen on mahdotonta. Nurmeksien kaupungin kannanotto on jätetty huomioimatta. Proomu-uittoa perustellaan saarihakkuilla, todellisuudessa kuljetettavasta puusta tulisi vain pieni osa olemaan saaripuita. Kuljetuksen määrä ja toiminta haittoineen tulisi olemaan merkittävästi suurempi kuin hakemuksessa ja päätöksessä annetaan ymmärtää.

Järvi-Suomen Uittoyhdistys sanoo hakemuksessaan Kannaslahden käytön proomu-uittoon olevan väliaikainen siihen saakka, kunnes Nurmeksien

kaupungin tavarasatama valmistuu. Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole Kannaslahden toiminnalle mitään määräaikoja ja tavarasatama on jo nyt täysin käyttökelpoinen. Aluehallintoviraston päätöksessä olisi tullut huomioida paikalliset olosuhteet. Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen hakemuksessa mainittuja uittopaikkoja ei olisi tullut käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Kannaslahden olosuhteet poikkeavat merkittävästi muista toimipaikoista.

Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Perkaus Oy ovat täydentäneet hakemusta 8.11.2023 ja 11.1.2024. Viimeisimmässä täydennyksessä hakija on esittänyt uutta ratkaisua asiaan. Ehdotusta ei ole saatettu kuultavaksi mahdollisia lausuntoja ja muistutuksia varten, mikä ei täytä vesilain kuulemismenettelyn edellyttämiä vaatimuksia.

Käyttötarkoituksen muutoksessa on kyse toiminnan laajentamisesta, joka on ristiriidassa alueen asemakaavan kanssa. Muutos on asemakaavan sisältö huomioon ottaen merkittävä. Päätöksessä kuvataan ainoastaan merkinnät, mutta arviointi hankkeen vaikutuksista asemakaavaan on puutteellinen. Kyse on uudesta toiminnasta, mikä aiheuttaa ristiriidan asemakaavan sisällön kanssa. Koska aluehallintoviraston päätös ei ota huomioon asemakaavaa, ratkaisu on vastoin vesilain sisältötavoitteita ja näin ollen vesilain vastainen.

Kaavoitustilanteen huomiotta jättäminen näkyy myös asemakaavan ajantasaisuuden arvioinnin sekä ohjaavien ylempiasteisten kaavojen puutteena.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ohjaavana kaavana on maakuntakaava 2040, koska alueelta puuttuu oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Maakuntakaavassa ei ole merkintää hankkeen mukaiselle toiminnalle, jolloin päätös on ristiriitainen kaavan tavoitteiden kanssa ja vaikeuttaa kaavan toteutumista. On myös otettava huomioon, että asemakaava on edelliseen tavoitteeseen nähden vanhentunut aiheuttaen näin asemakaavan muutostarpeen. Hankepäätös on ristiriitainen olevan asemakaavan sisällön ja tavoitteiden kanssa sekä maakuntakaavan myötä uusien kehittämistavoitteiden kanssa aiheuttaen näin haittaa olevalle ja tulevalle kaavoitukselle ja sen toteutumiselle.

Päätöksen perustelut: "Käyttötarkoituksen muuttamisessa on kyse eräänlaisesta luvan muuttamista koskevasta tilanteesta. Toimintapaikan käyttötarkoituksen laajentaminen puutavaran proomukuljetuksiin palvelee samoja metsätalouden tarpeita kuin uittokin, eikä kysymyksessä ole ainakaan pääsääntöisesti tuossa mielessä uusi hanke. Tarkoituksena on, että lupaviranomainen voisi säännöksen nojalla uittajan hakemuksesta antaa oikeuden toimintapaikan käyttämiseen puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten. Tätä pidemmälle menevä toiminnan muuttaminen ei kuitenkaan enää olisi mahdollista lupaa tarkistamalla, vaan toiminta edellyttäisi uutta lupaa. Luvan muuttamisesta on näin ollen erotettava tilanteet, joissa toiminta muuttuu kokonaan toisentyyppiseksi ja yhteys uiton harjoittamiseen heikentyy", on kirjoitettu ehdollisessa muodossa ja ovat siten riittämättömät sekä sisällöltään että viestinnällisesti.

Käyttötarkoituksen muutoksessa on kyse poikkeamisesta, mikä tarvitsee selvitykset ja arvioinnin edellytysten täyttymiseksi. Nämä puuttuvat

päätöksestä. Hanke poikkeaa aiemmasta luvasta, maakuntakaavasta ja asemakaavasta. Asemakaavan mukaan aluetta saadaan käyttää ainoastaan puutavaraniippujen pudotuspaikkana, joka mahdollistaa alueelta tapahtuvan uiton ja uiton mukaisen puutavaran varastoinnin. Hanke on asemakaavan vastainen. Maakuntakaavaan nähden asemakaava on vanhentunut eikä se näin tue maakuntakaavan tavoitteita kuten ei myöskään tehty päätös. Lisäksi hanke ja päätös ovat ristiriidassa käynnissä olevan kaupungin tavarasataman suunnittelun kanssa. Näin ollen käyttötarkoituksen muutokselle ei ole edellytyksiä.

Vesilaki edellyttää asemakaavoituksen huomioon ottamisen ja siten maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteet terveellisestä viihtyisästä asuinympäristöstä. Alueen asemakaavassa on matkailua sekä ympärivuotista että vapaa-ajan asumista. Lähimmillään alueella asutaan 150 metrin etäisyydellä pudotuspaikalta. Päätöksen perusteluista puuttuu meluselvitys vaikutusten arvioimiseksi ja osoittamiseksi. Päätöksessä pelkkä oletamus ja vertailu vanhan ja uuden toiminnan kesken ei ole riittävä. Meluselvityksessä on huomioitava koko toiminnasta syntyvät päivä- ja yöajan meluvaikutukset ympäröivä maankäyttö huomioon ottaen. Selvityksestä on käytävä ilmi käsiteltävä tavaramäärä varsinkin, kun kuljetusten määrän katsotaan perusteluissa selkeästi kasvavan. Merkittävää on toiminnasta aiheutuvat iskuluonteiset melulähteet, jotka vaikuttavat korottavasti keskimelutasoihin. Päätös on perusteluiltaan puutteellinen.

Yleiseen etuun tai toiminnan etuun viittaaminen on perusteeton, koska tavarasatamassa on mahdollisuus toiminnan järjestämiseen samoin kuin vastaavalla toimintapaikalla Kuokkasten kosken alueella. Hakemuksen mukaisesta toiminnan muutoksesta aiheutuu merkittävää haittaa yksityiselle edulle ja alueen asumisen olosuhteiden heikentymistä meluhaitan muodossa, koska ympäristöön tulee uusi häiriölähde proomujen purkamisesta ja lastaamisesta sekä lisääntyneestä rekkaliikenteestä.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Nurmeksen kaupungissa.

Itä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Nurmeksen kaupungille, Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Väyläviraston sisävesiväylät-yksikölle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Aluehallintovirasto on antanut lausunnon.

Metsäliitto Osuuskunta on vastineessaan muun muassa esittänyt, että valitus tulee hylätä. Hakemus on käsitelty sekä kuulutettu vesilain edellyttämällä tavalla. Asianosaisille on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä asiasta ja

aluehallintovirasto on pyytänyt asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Jokaista asiakirjaa, kuten tässä tapauksessa hakijoiden 11.1.2024 päivättyä selitystä, ei ole tarve saattaa kuultavaksi erikseen ennen asian ratkaisemista.

Kyse ei ole täysin uudesta toiminnasta vaan käyttötarkoituksen muuttamisesta puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten, minkä vesilain 9 luvun 4 § nimenomaisesti mahdollistaa. Aluehallintoviraston päätöksen perustelut ovat peräisin vesilain 9 luvun 4 §:n esitöistä ja luovat siten perustan lainkohdan tulkinnalle, joka käsillä olevassa tapauksessa on oikea.

Käyttötarkoituksen muuttaminen ei myöskään ole ristiriidassa alueen kaavoituksen kanssa. Metsäliitto Osuuskunta on tältä osin viitannut vastineen liitteeseen 1. Kannaslahden alue on asemakaavassa 120 osoitettu uiton toimipaikaksi, jota saadaan käyttää puutavaraniippujen pudotuspaikkana ja siihen liittyvänä puutavaravaran välivarastointialueena (L-1). Uiton toimintapaikan käyttötarkoituksen muuttaminen ei muodosta kaavoituksesta poikkeavaa toimintaa, eikä käyttötarkoituksen muutos siten ole asemakaavan vastainen. Asemakaava ei ole vanhentunut, vaan voimassa oleva, alueen tarkempaa käyttöä ohjaava kaava. Vaikka maakuntakaava yleiskaavan puuttuessa ohjaa asemakaavoitusta, on maakuntakaava luonteeltaan yleispiirteinen. Kannaslahdessa sijaitsee edellä esitetysti pudotuspaikka, vaikkei tätä olekaan merkitty erikseen maakuntakaavaan. Kannaslahden uitto palvelee liitteessä 1 esitetyn mukaisesti kuitenkin myös maakuntakaavoituksen tavoitteita. Voimassa olevan kaavoituksen mukainen toiminta ei vaikeuta nykyisen kaavoituksen toteutumista.

Valituksen mukaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuvia vaikutuksia on arvioitu puutteellisesti. Tältä osin Metsäliitto Osuuskunta on viitannut liitteeseen 1 ja todennut, että proomukuljetusmäärät ovat uittotoimintaan verrattuna vähäisemmät, joten myös proomukuljetuksista aiheutuvat melu- ja muut ympäristöhaitat jäävät uittotoimintaan verrattuna vähäisemmiksi. Haitallisten vaikutusten vähentämiseksi on tämän lisäksi annettu toiminta-aikoja koskevat määräykset. Erityisesti Kannaslahden osalta on huomioitu ympärivuotisen ja loma-asutuksen sijoittuminen toimintapaikan läheisyyteen. Päätöksestä ilmenevin tavoin voimassa oleva uittosääntö sekä uudet määräykset ovat riittäviä haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Toiminnan lainmukaisuutta ja ympäristövaikutuksia valvovat jatkuvasti toiminnanharjoittajat sekä ympäristönsuojeluviranomaiset. Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen puoltaa käyttötarkoituksen muutosta Kannaslahden pudotuspaikalla.

Käyttötarkoituksen muuttamiselle on useita perusteita, joista puun kuljetuksen mahdollistaminen saarityömailta on vain yksi esimerkki. Tältä osin on kuitenkin huomattava, että proomukuljetus on edellytys sille, että puunkorjuuta voidaan harjoittaa myös saarissa.

Valittajat ovat antaneet vastineen.

Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Perkaus Oy on vastineessaan esittänyt, että vesitiekuljetuksen merkitys energiatehokkaana ja huoltovarmuutta tukevana kuljetusmuotona on korostunut. Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen kantana on, että pohjoisen Pielisen alueella on oltava toimiva toimipaikka uittoa, aluskuljetuksia ja alusten huoltoa varten. Kannaslahden uittopaikalle haettu uittosäännön muutos käyttää uittopaikkaa myös muuta vesitse tapahtuvaa kuljetusta tulisi voimaan hakemuksen mukaisesti. Lupa olisi voimassa siihen saakka, kunnes vastaavanlainen paikka lähialueella valmistuisi. Uudella paikalla tarkoitetaan Nurmeksen kaupungin hanketta kehittää ja saneerata Nurmeksen tavarasatama tällaisiin tarkoituksiin.

Väylävirasto on ilmoittanut, ettei se anna asiassa vastinetta.

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vastineessaan esittänyt, että Itä-Suomen aluehallintovirasto lisäsi Itä-Suomen vesioikeuden 19.4.1984 antamaan päätökseen nro 1/Ym III/84, sellaisena kuin se on korkeimman hallinto-oikeuden 12.6.1985 päätöksellä nro 2447 tehdyin muutoksin koskien Pielisen uittosäännön vahvistamista, 22 § määräyksen. Kyseisellä määräyksellä oikeutettua toimintaa ei saa harjoittaa juhannusaaton ja 15.8. välisenä aikana. Toiminta on muutoin sallittua Kannaslahden toimintapaikalla arkipäivisin kello 7:00–18:00.

Kyseisen määräyksen lausetta ”Toiminta on muutoin sallittua Kannaslahden toimintapaikalla arkipäivisin kello 7:00–18:00” saatetaan tulkita eri tavoin. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan lauseessa mainitulla toiminnalla tarkoitetaan vain uutta, valituksenalaisessa päätöksessä luvitettua toimintaa. Eli kyseinen määräys ei koske aikaisemmin luvitettua uittoon liittyvää toimintaa. Toimintakokonaisuuden valvonta on erittäin haasteellista, koska eri toiminnoille on asetetut osittain toisistaan poikkeavat toiminta-ajat.

Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Perkaus Oy on lisävastineessaan muun muassa esittänyt, että vesitiekuljetuksen merkitys energiatehokkaana, kuljetuskapasiteettia varmistavana ja huoltovarmuutta tukevana logistiikkamuotona on lisääntynyt. Uittavia yhtiöitä oli 2016–2021 vain yksi. Viime kaudella 2024 uittavien yhtiöiden lukumäärä on kasvanut neljään. Vesitiekuljetuksilla ja uitolla on selvä rooli itäisen Suomen ja Vuoksen vesistöalueella ei ainoastaan kuljetusmuotona vaan myös puutavaran varastointimuotona turvaamassa tehtaiden ympärivuotista puuhoiltoa. Toimiva vesitielogistiikka ja sen infra mahdollistavat kestävä metsätalouden harjoittamisen myös saarissa tarjoten kantorahatuloja metsänomistajille, yrittäjätuloja urakoitsijoille ja elinvoimaa alueille. Jäätteitä saarisavotoiden hoitamiseksi ei enää juurikaan voida tehdä muuttuneen ilmaston ja tiukentuneiden turvallisuusmääräysten vuoksi.

Itäisen Suomen huoltovarmuutta ja kriisiaikoja koskevissa kysymyksissä vesitiet sekä niiden laituripaikat ovat nousseet esille. Vesitiet ja laiturit mahdollistavat niin tavarankuljetuksen kuin ihmistenkin kuljetuksia kriisiajan kohdatessa.

Pohjoisen Pielisen alueella on oltava toimiva toimipaikka uittoa, aluskuljetuksia ja alusten huoltoa varten. Kustannustehokkainta on hyödyntää

olemassa olevaa infraa ja rakenteita ilman mittavia uusinvestointeja ja -kustannuksia.

Hakijat ovat esittäneet vaihtoehdon, että lupa toimia Kannaslahdessa olisi voimassa siihen saakka, kunnes korvaava ja vastaavanlainen paikka lähialueella valmistuisi. Nurmeksen kaupungilla on hanke kehittää ja saneerata Nurmeksen tavarasatama vesitie- ja uittotarkoituksiin. Tässä olisi vaihtoehto, johon kaikki osapuolet voisivat olla tyytyväisiä.

Valittajat ovat vastaselityksessään esittäneet, että Järvi-Suomen uittoyhdistyksen vaatimukselle ehdollisesta/määräaikaisesta luvasta ei ole perustetta, koska Nurmeksen tavarasatama on jo nyt tarpeen mukaisessa toiminnassa. Lisäksi Nurmeksen tavarasatamaan on Väyläviraston ylläpitämä ja merkitsemä laivaväylä. Tätä ei Kannaslahdessa ole.

Valittajat ovat hallinto-oikeuteen toimitetussa lisäselvityksessä pyytäneet, että hallinto-oikeus ottaisi asiassa huomioon lisäselvityksen liitteenä olevan Metsätehon tulostulokirjassa 1/2025 esille tulevat seikat liittyen puun sisävesikuljetusten lastaus- ja uittopaikkoihin. Kyseisessä selvityksessä Nurmeksen Kannaslahtea ei ole kertaakaan mainittu olemassa olevana, tulevana tai kehitettävänä toimipaikkana.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antanut päätöksen asiassa dnro 901/2024, jolla on ratkaistu Kannaslahden alueen kiinteistönomistajien vireille panema Pielisen uittosäännön tarkistamista Kannaslahden pudotuspaikan osalta koskeva asia.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 32 §:n 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikuttaisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Vesilain 9 luvun 4 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan lupaviranomainen voi uittajan hakemuksesta antaa oikeuden uiton toimintapaikan käyttämiseen myös puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten.

Vesilain 9 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan uiton toimintapaikkaa koskevaan lupapäätökseen on liitettävä tarpeelliset määräykset 1 momentissa tarkoitettusta käytöstä aiheutuvien haittojen välttämiseksi siten kuin 2 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään.

Asiassa saatu selvitys

Kannaslahden pudotus- ja jäälleajopaikka sijaitsee kiinteistöllä 541-411-1-42 lähellä valittajien omistamien kiinteistöjen ranta-alueita.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 sisältää yleispiirteisen suunnitelman, joka ohjaa alueen maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä muun muassa Pielisen ympäristön alueiden käytön osalta.

Kannaslahden pudotuspaikka sijoittuu alueelle, jolla on voimassa 9.11.1990 vahvistettu kaupunginosia Hyvärilä 123 ja Ritoniemi 124 koskeva Nurmeksen asemakaava. Kaavassa Kannaslahden pudotuspaikka on osoitettu uiton toimipaikaksi merkinnällä L-1. Aluetta saa kaavamääräyksen mukaan käyttää puutavarannippujen pudotuspaikkana ja siihen liittyvänä puutavaran välivarastointialueena. Lisäksi kaavan erityisiä määräyksiä 1. kohta koskee uittotoimintaa. Määräyksen mukaan uittotoiminta on hoidettava niin, että ympäristölle, asutukselle ja muille toiminnoille ei aiheudu vältettävissä olevaa tai muutakaan haittaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että toiminta saadaan mahdollisimman meluttomaksi ja että puunkuorien, roskien ja tuhohyönteisten kulkeutuminen hyvin estyy. Jälle ajettu puutavara on hinattava pois viipymättä vesistön avauduttua. Puutavaran pudotusta, josta aiheutuu meluhaittaa, ei saa suorittaa L-1 ja W-2 alueilla kesä–elokuussa lauantaisin ja sunnuntaisin eikä muina viikonpäivinä klo 22 ja 06 välisenä aikana. Alueella on muutoin noudatettava, mitä kulloinkin voimassa olevassa uittosäännössä on mainittu.

Luvan hakijat ovat aluehallintovirastoon 11.1.2024 toimittamassaan selityksessä todenneet muun ohella seuraavaa: ”Toiminnasta informoimme aktiivisesti ja avoimesti. Nurmeksen Kannaslahden uittopaikan osalta hakija haluaa korostaa kompromissimallia, jossa Kannaslahdessa voitaisiin harjoittaa sekä uittotoimintaa että proomulogistiikkaa siihen saakka, kunnes vastaavanlainen paikka lähialueella on käyttöön otettavissa. Nurmeksen kaupunki on ilmaissut halunsa ideoida ja kehittää Nurmeksen tavarasatamaa siten, että tavarasataman alue tarjoaisi mahdollisuudet monipuoliselle vesitielogistiikkatoiminnalle mukaan lukien uittotoiminnan, proomukuljetukset ja alusten huoltotoiminnan. Tällä menettelyllä ja kaupungin vahvalla sitoutumisella asiaan voitaisiin turvata vesitielogistiikan katkeamaton toiminta Nurmeksessa. Uuden paikan valmistuttua vesitielogistiikka väistyisi Kannaslahdesta, ja silloin kannaslahdelaisten toive toteutuisi.”

Oikeudellinen arviointi

Valittajat ovat valituksessaan väittäneet, että aluehallintoviraston asian käsittelyssä on tapahtunut menettelyvirhe, koska hakemuksen muutosta ei ole annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain

62 a §:ssä säädetään. Hallinto-oikeus katsoo, että hakijan aluehallintovirastolle antamassa selityksessä esitettyä lausumaa ei ole pidettävä hakemuksen muutoksena. Näin ollen selityksessä esitettyä ei ole ollut tarpeen kuuluttaa eikä antaa tiedoksi asianosaisille.

Asiassa on hallinto-oikeudessa valittajien valituksesta ratkaistavana, onko aluehallintovirasto voinut antaa oikeuden Kannaslahden uiton toimintapaikan käyttämiseen määräämillään ehdoilla myös puutavaran proomukuljetuksia varten.

Koska Kannaslahden pudotuspaikka sijoittuu alueelle, jolla on voimassa 9.11.1990 vahvistettu kaupunginosa Hyvärilä 123 ja Ritoniemi 124 koskeva Nurmeksien asemakaava, Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 ei ole voimassa kyseisen asemakaavan alueella.

Uittoyhdistyksellä on Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen 19.4.1984 nro 1/Ym III/84 mukainen oikeus Kannaslahden uiton toimintapaikkaan ja sen käyttämiseen uiton tarpeisiin. Uittajalla on vesilain mukainen oikeus hakea käyttötarkoituksen muutosta. Oikeuden myöntämisestä uiton toimintapaikan käyttämiseen myös puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten on voimassa olevassa vesilaissa säädetty erikseen lain 9 luvun 4 §:ssä. Nyt kyseessä olevan oikeuden myöntämiseen sovelletaan voimassa olevan vesilain mainittua pykälää.

Hallituksen esityksen (HE 277/2009 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan käyttötarkoituksen muuttamisessa on kyse eräänlaisesta luvan muuttamista koskevasta tilanteesta. Toimintapaikan käyttötarkoituksen laajentaminen puutavaran proomukuljetuksiin palvelee pykälän perustelujen mukaan samoja metsätalouden tarpeita kuin uittokin, eikä kysymyksessä ole ainakaan pääsääntöisesti tuossa mielessä uusi hanke. Tarkoituksena on, että lupaviranomainen voi säännöksen nojalla uittajan hakemuksesta antaa oikeuden toimintapaikan käyttämiseen puutavaran muuta vesitse tapahtuvaa kuljettamista varten. Tätä pidemmälle menevä toiminnan muuttaminen, esimerkiksi siirtyminen teolliseen toimintaan, ei kuitenkaan enää ole mahdollista lupaa tarkistamalla, vaan toiminta edellyttää uutta lupaa. Luvan muuttamisesta on näin ollen erotettava tilanteet, joissa toiminta muuttuu kokonaan toisentyypiseksi ja yhteys uiton harjoittamiseen heikentyy.

Hallinto-oikeus katsoo, että käyttötarkoituksen muuttamisessa tässä asiassa on kysymys vesilain esitöiden tarkoittamasta luvan muuttamiseen rinnastuvasta tilanteesta. Toimintapaikan käyttötarkoituksen laajentamisen koskemaan myös muuta vesitse tapahtuvaa puun kuljettamista on katsottava palvelevan samoja metsätalouden tarpeita kuin uitonkin. Näin ollen aluehallintovirasto on voinut tehdä uittosääntöön Kannaslahden toimintapaikkaa koskevan lisäyksen vesilain 9 luvun 4 §:n mukaisena uittosäännön käyttötarkoituksen muuttamista koskevana asiana. Toiminnan ei ole katsottava muutoksen myötä muuttuvan lain tarkoittamalla tavalla toisen tyyppiseksi, eikä se ole näin ollen edellyttänyt uutta vesilain mukaista lupaa.

Kun otetaan huomioon, että saaripuiden proomukuljetuksen myötä Kannaslahden pudotuspaikkaa tullaan jatkossa käyttämään myös muun ohella puutavaran lastaukseen pienproomuista suoraan autokuljetukseen, on toiminnasta aiheutuvia haittoja ollut tarpeen rajoittaa. Hallinto-oikeus pitää toiminnan rajoittamista aluehallintoviraston päätöksessä tehdyllä tavalla asemakaavan rajoitukset riittävästi huomioivana ja ennalta arvioiden riittävänä haittojen estämiseksi ja asumisviihtyisyyden turvaamiseksi.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Nurmeksien kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

[REDACTED] ja Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **5.2.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Sinikka Kangasmaa ja Pertti Piippo sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Lähetkangas.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu [REDACTED] ja [REDACTED], oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

Osoite: [REDACTED]

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Järvi-Suomen uittoyhdistys ja Perkaus Oy

Osoite: Järvi-Suomen uittoyhdistys

Nurmeksien kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Nurmeksien kaupunginhallitus

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Itä-Suomen aluehallintovirasto /

Ympäristölupavastuualue

Metsäliitto Osuuskunta

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#